

ประโยค ป.ธ. ๓
 แปล มครเป็นไทย
 สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๖

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อตฺตสฺส ภริยา สพฺพาลงฺกาเรหิ อลงฺกริตฺวา มหาชนสฺส ปสฺสนนฺตสฺสเสว
 ตณฺฑุเล มินาเปตฺวา เตหิ ภตฺตํ ปจาเปตฺวา ทวารโกฏฺฐเก ปถนฺตตาสเน
 นิสีทิตฺวา สุวณฺณกฺกฺขณฺํ อาทาย ภตฺเตน อตฺถิกา อากจฺจนฺตฺติ โฆสาเปตฺวา
 อากตาคตานํ คหิตภาชนานิ ปุเรตฺวา อทาสี ฯ สกทิวสมฺปิ เทนฺติยา
 กฺกฺขณฺนา คหิตกฺกฺขานเมว ปถนฺตยาปิ ฯ ตสฺสา ปน ปุริมพฺพุธานปิ ภิกฺขุสงฺฆสฺส
 วามหตฺถเณ อุกฺขลํ ทกฺขิณหตฺถเณ กฺกฺขณฺํ คเหตฺวา เอวเมว ปตฺเต ปุเรตฺวา
 ภตฺตสฺส ทินฺนตฺตา วามหตฺถตฺถํ ปุเรตฺวา ปทุมลกฺขณฺํ นิพฺพตฺติ ทกฺขิณหตฺถตฺถํ
 ปุเรตฺวา จนฺทลกฺขณฺํ นิพฺพตฺติ ฯ ยสฺมา ปน รมกรกํ อาทาย ภิกฺขุสงฺฆสฺส
 อุกํ ปริสฺสาเวตฺวา ทพฺพานา อปฺราปรี วิจริ เตนฺตสฺสา ทกฺขิณปาทตฺถํ
 ปุเรตฺวา จนฺทลกฺขณฺํ นิพฺพตฺติ วามปาทตฺถํ ปุเรตฺวา ปทุมลกฺขณฺํ นิพฺพตฺติ ฯ
 ตสฺสา อิมินา การเณน จนฺทปทุมมาติ นามํ กรีสฺสุ ฯ ปุตฺโตปิสฺส สีสํ
 นหาโต สหสฺสตฺถวิกํ อาทาย กหาปเณหิ อตฺถิกา อากจฺจนฺตฺติ วตฺวา
 อากตาคตานํ คหิตภาชนานิ ปุเรตฺวา อทาสี ฯ ถวิกาย กหาปณฺสหสฺสํ
 อโหสิเยว ฯ สฺมุสฺสาปิสฺส สพฺพาลงฺกาเรหิ อลงฺกริตฺวา วิหิปีฏกํ อาทาย
 อากาสงฺกเณ นิสินฺนา วิชภตฺเตน อตฺถิกา อากจฺจนฺตฺติ วตฺวา อากตาคตานํ
 คหิตภาชนานิ ปุเรตฺวา อทาสี ฯ ปิฏกํ ยถาปุริตเมว อโหสิ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ทาโสปีสฺส สพฺพาลงฺกาเรหิ อลงฺกริตฺวา สุวณฺณยุเก สุวณฺณโยตฺเตหิ
โคณเ โยเชตฺวา สุวณฺณปโตทฺยญฺจึ อาทาย โคณานํ คนฺธปฺลวจงฺคฺลิกานิ
ทตฺวา วิสาณฺเสสุ สุวณฺณโกสเก ปฏิมุญฺจิตฺวา เขตฺตํ คนฺตฺวา ปาเชติ ฯ อิตฺ
ติสุโส เอโต ติสุโส มชฺเฌ เอกาทิ สตฺต สิตา ภิชฺชิตฺวา อคมฺํสุ ฯ
ชมฺพฺพิทปฺวาสิโน ภคฺตวิหฺริหฺรณฺณสุวณฺณาทีสุ ยถารุจิตํ เสฏฺฐิเกหฺโตเยว คณฺหีสุ ฯ

เอวํ มหานุภาโว เสฏฺฐิ สตฺถา กิร อากโตติ สุตฺวา สตฺถุ ปจฺจุคฺคมนํ
กริสฺสามีติ นิภฺขมนฺโต อนฺตรามกฺเค ติตฺถิเย ทิสฺวา เตหิ กสฺมา ตฺวํ คหฺปติ
กิริยวาทो สฺมานอ อกิริยวาทสฺส สมนฺสฺส โคตมสฺส สนฺตํกํ คจฺฉสฺสีติ
นิวาริยมาโนปิ เตสํ วจนํ อนาทยิตฺวา ว คนฺตฺวา สตฺถารํ วนฺทิตฺวา เอกมฺนฺตํ
นีสึทึ ฯ อถสฺส สตฺถา อณฺุพฺพิทกํ กเถสิ ฯ โส เทสฺนาวสาเน โสตาปตฺติผลํ
ปตฺวา สตฺถุ ติตฺถิเยหิ อวณฺณํ วตฺวา อตฺตโน นิวาริตภาวํ อารโจะสิ ฯ อถ นํ
สตฺถา คหฺปติ อิมํ สตฺถา นาม มหนฺตํ อตฺตโน โทสํ น ปสฺสนฺติ อวิหฺขมานปี
ปเรสํ โทสํ วิหฺขมานกํ กตฺวา ตตฺถ ตตฺถ ภูสํ วิย โอปฺนฺนตฺติ วตฺวา อิมํ
คาถมาห

สฺทสฺสํ วชฺชมณฺเณสํ	อตฺตโน ปน ทฺททสํ
ปเรสํ หิ โส วชฺชานิ	โอปฺนฺนาติ ยถา ภูสํ
อตฺตโน ปน ฉาเทติ	กลีวํ กิตฺวา สโรจติ ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มครเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ครั้งนั้น อ. ภรรยา ของเศรษฐีนั้น ประดับแล้ว ด้วยเครื่องประดับ
ทั้งปวง ท. เมื่อมหาชน เห็นอยู่นั้นเทียว ยังบุคคลให้ดวงแล้ว ซึ่งข้าวสาร ท.
ยังบุคคลให้หุงแล้ว ซึ่งภัตต ด้วยข้าวสาร ท. เหล่านั้น นิ่งแล้ว บนอาสนะ
อันบุคคลปลูลาดแล้ว ที่ชุ่มแห่งประคูด ถือเอาแล้ว ซึ่งทัพพีอันบุคคลทำแล้วด้วย
ทองคำ ยังบุคคลให้ป่าวร้องแล้วว่า อ. ชน ท. ผู้มีความต้องการ ด้วยภัตต จงมา
ดังนี้ ยังภานนะ อันชน ท. ผู้ทั้งมาแล้วทั้งมาแล้ว ถือเอาแล้ว ท. ให้เต็มแล้ว
ได้ให้แล้ว ๆ อ. ที่แห่งภัตต อันภรรยาของเศรษฐี ผู้ให้อยู่ แมตลอดวันทั้งสิ้น ถือ
เอาแล้ว ด้วยทัพพีนั้นเทียว ปรากฏแล้ว ๆ ก็ อ. ลักษณะแห่งคอกปทุม บังเกิด
แล้ว ยังพื้นแห่งมือข้างซ้าย ให้เต็ม, อ. ลักษณะแห่งพระจันทร์ บังเกิดแล้ว
ยังพื้นแห่งมือข้างขวา ให้เต็ม เพราะความที่แห่งภัตตเป็นภัตตอันภรรยาของ
เศรษฐีนั้น จับ ซึ่งหม้อข้าว ด้วยมือข้างซ้าย ซึ่งทัพพี ด้วยมือข้างขวา แล้วจึงยัง
บาตร ท. ให้เต็ม จึงถวายแล้ว แก่หมู่แห่งภิกษุ แม่ของพระพุทธเจ้าผู้มีในกาล
ก่อน ท. อย่างนี้ นั้นเทียว ๆ ก็ อ. ภรรยา ของเศรษฐีนั้น ถือเอาแล้ว ซึ่งเครื่อง
กรองน้ำ กรองแล้ว ซึ่งน้ำ ถวายอยู่ แก่หมู่แห่งภิกษุ เทียวไปแล้ว ไป ๆ มา ๆ
เหตุใด, เพราะเหตุนี้ อ. ลักษณะแห่งพระจันทร์ บังเกิดแล้ว ยังพื้นแห่งเท้าข้าง
ขวา ของภรรยาของเศรษฐีนั้น ให้เต็ม, อ. ลักษณะแห่งคอกปทุม บังเกิดแล้ว
ยังพื้นแห่งเท้าข้างซ้าย ของภรรยาของเศรษฐีนั้น ให้เต็ม ๆ อ. ญาติ ท. กระทำ
แล้ว ซึ่งคำว่า อ. จันทปทุมมา ดังนี้ ให้เป็นชื่อ ของภรรยาของเศรษฐีนั้น
เพราะเหตุนี้ ๆ แม่ อ. บุตร ของเศรษฐีนั้น อาบแล้ว ซึ่งศีระะ ถือเอาแล้ว ซึ่งถุง
อันเต็มแล้วด้วยพัน (แห่งกหาปณะ) กล่าวแล้วว่า อ. ชน ท. ผู้มีความต้องการ
ด้วยกหาปณะ ท. จงมา ดังนี้ ยังภานนะ อันชน ท. ผู้ทั้งมาแล้วทั้งมาแล้ว ถือเอา
แล้ว ท. ให้เต็มแล้ว ได้ให้แล้ว ๆ อ. พันแห่งกหาปณะ ได้มีแล้ว ในถุงนั้นเทียว ๆ

แม้ อ. หลิงสะไก้ ของเศรษฐีนั้นן ประดับแล้ว ด้วยเครื่องประดับทั้งปวง ท. ถือเอาแล้ว ซึ่งกระบุงแห่งข้าวเปลือก นึ่งแล้ว ที่เนินในที่แจ้ง กล่าวแล้วว่า อ. ชน ท. ผู้มีความต้องการ ด้วยภัทรอันเป็นพืช จงมา ดังนี้ ยังภานะ อันชน ท. ผู้ทั้งมาแล้วทั้งมาแล้ว ถือเอาแล้ว ท. ให้เต็มแล้ว ได้ให้แล้ว ๆ อ. กระบุง เป็นของเต็มแล้วอย่างไรนั้นเทียว ได้เป็นแล้ว ๆ

แปล โดยอรรถ

๒. แม้ทาสของเศรษฐีนั้นן แต่งตัวเต็มทีด้วยเครื่องประดับทุกชนิด เทียมโคที่แอกทองคำ ด้วยเชือกทองคำ ถือด้ามปฏักทองคำ ให้ของหอมที่จะพึงเจิมด้วยนิ้วมือทั้ง ๕ แกะโคทั้งหลาย สวมปลอกทองคำที่เขา แล้วจับไปย้งนา ๆ รอยไถได้แตกออกเป็น ๗ รอย คือ ข้างนี้ ๓ รอย ข้างโน้น ๓ รอย กลาง ๑ รอย ๆ ชาวชมพู่ทวีปถือเอาสิ่งของ บรรดาภัทรพืชเงินและทองคำเป็นต้น ตามที่ตนชอบใจจากเรือนของเศรษฐีนั้นן แหละ ๆ

เศรษฐี ผู้มีอำนาจมากอย่างนั้นן ฟังมาว่า ข้าว่า พระบรมศาสดาเสด็จมาแล้ว ดังนี้ จึงดำริว่า เราจักกระทำการรับเสด็จพระบรมศาสดา ดังนี้ เมื่อออกไปก็พบพวกเดียรฉัตรย์ เข้ากลางทาง แม้ถูกพวกเดียรฉัตรย์เหล่านั้นห้ามว่า คฤหบดี ท่านเป็นผู้กล่าวว่าการมอันบุคคลทำแล้ว ชื่อว่าเป็นอันทำ จะไปยังสำนักพระสมณโคดมผู้กล่าวว่าการมอันบุคคลทำแล้วว่าเป็นอันทำ เพราะเหตุไร ? ดังนี้ ก็มีได้เชื่อถ้อยคำของพวกเดียรฉัตรย์เหล่านั้นเลย ไปถวายบังคมพระบรมศาสดาแล้วนึ่ง ฦ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ๆ ลำดับนั้น พระบรมศาสดา ตรัสอนุบุพพิกถาแก่เศรษฐีนั้น ๆ ในเวลาจบเทศนา เศรษฐีนั้นนั้บรรลุโสดาปัตติผลแล้ว กราบทูลความที่ตนถูกพวกเดียรฉัตรย์กล่าวโทษ (ของพระองค์) แล้วห้ามไว้แก่พระบรมศาสดา ๆ ลำดับนั้น พระบรมศาสดา ตรัสกะท่านเศรษฐีนั้นนั้ว่า คฤหบดี ธรรมดาศัตว์เหล่านี้ ย่อมไม่มองโทษของตน ซึ่งมีอยู่มาก ย่อมไปรย

โทษของบุคคลเหล่านี้แม้ไม่มีอยู่ กระทำให้มีอยู่ เหมือนบุคคลโปรยเกลบลง
ในทีนั้น ๆ ฉะนั้น ดังนี้แล้ว จึงตรัสพระคาถานี้ว่า

โทษของบุคคลอื่น เห็นได้ง่าย ส่วนโทษของ
ตน เห็นได้ยาก เพราะว่า ผู้นั้น ย่อมโปรย
โทษของบุคคลเหล่านี้ เหมือนบุคคลโปรย
เกลบ แต่ว่า ย่อมปกปิด(โทษ) ของตน
เหมือนนายพรานนก ปกปิดอักษภาพด้วย
เครื่องปกปิด ฉะนั้น ดังนี้ ๆ
